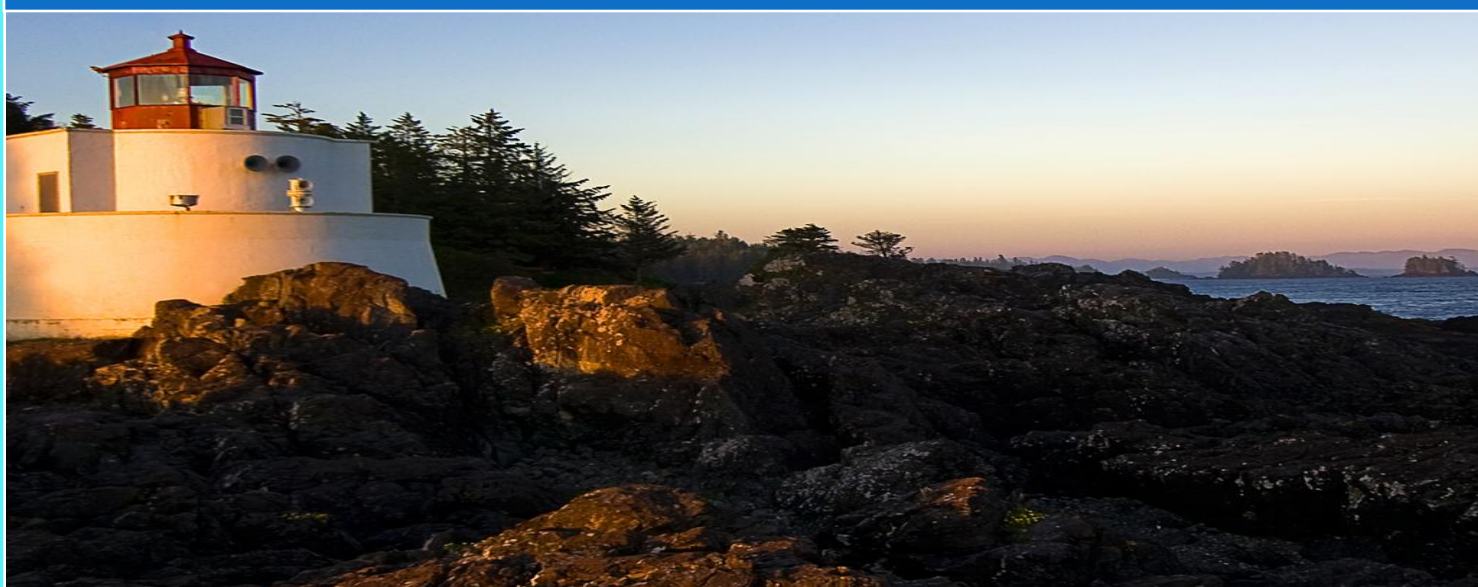

Martie 2015

ORIZONTURI DESCHISE

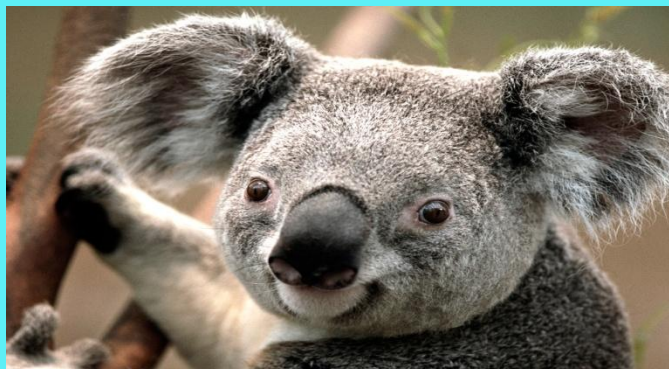

ȘCOALA GIMNAZIALĂ POGANU
COM.VERGULEASA, JUD.OLT

ORIZONTURI DESCHISE

NUMARUL III - 2015

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Colectiv de redacție:

LIȚĂ MARIAN – PROF. ISTORIE

LIȚĂ CORINA – PROF. LB. ENGLEZA

FLORESCU NICOLAE – INVĂȚĂTOR

ZAMFIR FLORIN – ELEV CLS. a VIII-a

VĂTAFU EDUARD ELEV CLS a V-a

DIRECTOR

CĂLINESCU PETRE – PROF LB. FRANCEZĂ

ISSN 2286-265X

ISSN-L 2286-265X

Cuprins

<i>Cuvânt înainte.....</i>	<i>pag.4</i>
<i>Mihai Viteazul.....</i>	<i>pag.5</i>
<i>Studiu de caz privind inadaptarea școlara.....</i>	<i>pag.12</i>
<i>Studiu de caz privind insuccesul școlar.....</i>	<i>pag.17</i>
<i>Legenda Mărtișorului.....</i>	<i>pag.19</i>
<i>Să învățăm din codul bunelor maniere.....</i>	<i>pag.21</i>
<i>The plural of simple nouns.....</i>	<i>pag.24</i>
<i>Ways of expressing WISHES in english.....</i>	<i>pag.27</i>
<i>Școala – izvor de lectură.....</i>	<i>pag.29</i>
<i>Iancu de Hunedoara.....</i>	<i>pag.30</i>
<i>Calculatorul – capriciu sau necesitate.....</i>	<i>pag.39</i>
<i>Iresponsabilitatea copilărească.....</i>	<i>pag.40</i>
<i>Educația rutieră a copiilor este o obligație a adulților!.....</i>	<i>pag.42</i>
<i>Stilul gotic.....</i>	<i>pag.43</i>
<i>Umanismul.....</i>	<i>pag.46</i>

Cuvânt înainte

Iată-ne ajunși la cel de-al treilea număr al revistei! De această dată în format electronic, evident din motive pecuniare.

Acest număr s-a dorit a reprezenta încă un pas în colaborarea instituțională și inter-instituțională pe orizontală și pe verticală, fără a uita însă de “trinomul” profesor-elev-părinte.

Ținând cont că ne aflăm într-o lună a primăverii, a renașterii și bineînțeles a copilăriei...au avut prioritate articolele domnișoarelor și doamnelor.

Suntem siguri că prin acest număr am mai făcut un pas înainte.

Colectivului redactional nu-i rămâne decăt să vă ureze:

<<Multe primăveri frumoase!>>

Notă: Redacția nu-și asumă responsabilitatea pentru acuratețea informațiilor și resurselor bibliografice folosite de autorii articolelor.

Mihai Viteazul (1553 - 1601)

Prof. Lița Corina, Școala Gimnazială Dobroteasa

Originea și primii ani ai vieții

În anul 1601, în timpul unei șederi la Praga, a fost portretizat de pictorul Egidius Sadeler, care a menționat pe marginea portretului aetatis XLIII, adică "în al 43-lea an al vieții", ceea ce indică drept an al nașterii lui Mihai anul 1558. Domnul Pătrașcu cel Bun, considerat multă vreme ca fiind tatăl nelegitim al lui Mihai, a murit însă în decembrie 1557. Împrejurarea ca Pătrașcu să fi avut relații extraconjugale în anul morții sale apare ca foarte improbabilă, avînd în vedere faptul că a murit în urma unei lungi boli, pentru tratarea căreia a cerut medici de la Sibiu. Ipoteza ca Mihai să fi fost fiul postum al lui Pătrașcu a fost exclusă și de Petre Panaitescu, cu argumente onomastice, genealogice, precum și pe baza cronicilor de epocă.

Mama lui Mihai a fost Teodora Cantacuzino, de neam grecesc. Cronica lui Radu Popescu, menționează că "*mumă-sa au fost de la Oraș dela Floci văduvă și frumoasă...*".¹ . Se menționează de asemenea, de către istorici precum Dinu C. Giurascu, ca era sora cu Iane Epirotul, care a ajuns, datorită însușirilor sale, la cea mai înaltă dregătorie în Țara Românească, la Bania Olteniei, fiind, în același timp, "*capuchehaia sau reprezentant al domnului la Constantinopol.*"²

S-a căsătorit la vârsta de 26 de ani cu Stanca, văduva, nepoata lui Dobromir, marele ban al Olteniei, cu care a avut doi copii, Nicolae Patrascu și Florica.

¹ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 181

² Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 180

Ascensiunea politică

În tinerețe, Mihai s-a îndelnicit cu negustoria, cunostea bine limba turcă și greacă, scria frumos, iar cariera politică și-o începe pe lângă unchiul său, Iane. În 1588 devine *ban mic* în județul Mehedinți, apoi, pe rând, avansează la *mare stolnic* în 1590, iar sub Ștefan Surdul *mare postelnic*. Abia în 1592-1593, sub domnia lui Alexandru cel Rau, ajunge *ban* al Olteniei.

În septembrie 1593 Mihai reușește să ia domnia Trai Romanesti, în urma darurilor banesti uriașe făcute la Constantinopol și ajutorului primit de la “*unchiul său Iane și de Andronie Cantacuzino, fiul lui Seitanoglu, pe de o parte, de Sigismund Bathory și de agentul englez Barton pe de alta parte*”³. Datoriile generate de obținerea funcției au apăsător pe umerii populației, care vedea pe zi ce trecea cum turcii se așezau mai bine prin părțile locului, așteptându-și sumele și dobânzile cuvenite, iar primul an după instalarea pe tronul țării a fost extrem de greu. Șeful boierilor a fost de acord cu domnul că singura soluție era ieșirea de sub influența turcească.

Mihai aderă la “*Liga Sfântă*” creștină, constituită din inițiativa Papei Clement al VIII-lea, din care inițial făceau parte Statul Papal, Spania, Austria, Ferrara, Mantova și Toscana (Anglia și Polonia au manifestat rezerve față de politica de cruciadă a papalității). Ulterior aderă și Transilvania, considerată factor decisiv în atragerea în alianță a celorlalte două state românești, Moldova și Muntenia. Aron Vodă, domnul Moldovei semnează un tratat cu împăratul habsburgic la 16 septembrie 1594, oferind astfel un motiv în plus lui Mihai Viteazul să decidă, cu acordul boierilor, intrarea în alianța antiotomană.

Campania antiotomană

Aderarea Munteniei la “*Liga Sfântă*” a condus la izbucnirea (13 noiembrie 1594) unei revolte antiotomane soldată cu suprimarea creditorilor levantini și a întregii garnizoane otomane staționată în București. Pe acest fundal, Mihai pornește o ofensivă generală împotriva Înaltei Porți, atacând cetățile turcești de pe ambele părți ale Dunării (Giurgiu, Hirșova, Silistra ș.a.). Urmează o serie de victorii împotriva tătarilor și turcilor (Putineiu, Stănești și Șerpătești) culminată cu incendierea Rusciukului. După modelul victorios al lui Mihai, Aron Vodă pornește o campanie similară. Datorită recunoașterii ca suzeran a lui Sigismund Bathory de către Aron

³ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 182

Vodă și succesorul său, Răzvan Ștefan, Mihai trimite o delegație de boieri la Alba Iulia pentru a reglementa diplomatic relațiile munteano-transilvănene. Nerespectând porunca domnitorului, delegația de boieri condusă de mitropolitul Eftimie semnează un tratat cu Bathory prin care Mihai devenea locțiitorul acestuia pe propriul său tron. Puterea revenea astfel Sfatului Domnesc alcătuit din 12 boieri de rang înalt. Comandînd o armată de cca. 16.000 de ostași, la care se adăugau cei 7.000 de transilvăneni conduși de Albert Kiraly, Mihai Viteazul obține victoria la Călugăreni - 13/23 august 1595 (evocată în mod strălucit în poemul "*Pașa Hassan*" de George Coșbuc). Contraofensiva otomană îl forțează să se retragă în munți, așteptînd sprijinul lui Sigismund Bathory. Între timp, Ștefan Răzvan este înlocuit de pe tronul Moldovei cu Ieremia Movilă, domn fidel polonezilor. Mihai Viteazul începe (cu sprijin transilvănean și moldovean) eliberarea orașelor Tîrgoviște (5-8 octombrie 1595), București (12 octombrie 1595) și Giurgiu (15-20 octombrie 1595).

În 1594 și în anii următori Mihai Viteazul a condus o campanie militară în sudul Dunării, cucerind cetățile Isaccea, Măcin, Cernavodă, Rasgrad, Babadag, Tîrgul de Floci, Silistra și chiar Rusciuc, Șiștova, Nicopole și Vidin. Potrivit istoricului Nicolae Iorga, călăreții lui Mihai Viteazul ajunseseră pînă la Adrianopole în est și Plevna în vest. Această acțiune a fost coroborată cu cea a voievodului moldovean Aron Tiranul care a readus sub stăpînire sa Bugeacul, în aceeași perioadă. În 1601 Mihai Viteazul a preluat aceste teritorii o dată cu instalarea sa pe tronul Moldovei, astfel încît Dobrogea și gurile Dunării s-au aflat sub stăpînire sa pînă la moarte. Întreaga creștinătate balcanică l-a privit ca pe un eliberator, iar după moartea sa, în hîrțile găsite sub pernă, s-a aflat o scrisoare în care acești creștini îl numeau „*Steaua lor răsăriteană*”.

Negocierile de pace cu Înalta Poartă

Pierderile suferite în urma campaniilor antiotomane, precum și dezastrele provocate de ostașii sultanului, au adus Muntenia la o stare critică din punct de vedere financiar. Cu visteria golită, Mihai se vede silit să aplice o soluție pe cît de nepopulară, pe atît de vitală supraviețuirii statale: "*așezămîntul*" sau "*legarea țaranilor de glie*" prin care rumânii (țaranii fără pămînt din Valahia) erau siliți să rămînă pe moșia pe care se aflau în acel moment. După cîteva confruntări pe linia Dunării, Mihai decide începerea negocierilor cu otomanii. Finalizate printr-o pace (1597-1598) prin care, în schimbul acceptării suzeranității otomane și a plății tributului, Înalta Poartă recunoștea domnia voievodului pe întreaga durată a vieții sale. În paralel, domnitorul valah

încheie un tratat și cu Casa de Habsburg (Mănăstirea Dealu, 30 mai/9 iunie 1598) orientat împotriva turcilor. Prin dubla suzeranitate (otomană și habsburgică) se anula practic tratatul dezavantajos al boierilor cu Sigismund Bathory.

Țările române după Unirea de la 1600, sub domnia lui Mihai Viteazul

Domnia lui Ieremia Movilă, devotat polonezilor, însemnase practic îndepărtarea Moldovei de Sfînta Alianță. În Transilvania, Sigismund renunța la tron în favoarea vărului său, Andrei Bathory (deasemenea înclinat către politica polonă). În această situație, unitatea militară a țărilor române se diminuează iar Mihai Viteazul, pus în fața destrămării coaliției antiotomane, decide aplicarea "*planului dacic*", în speță Unirea celor trei țări române. În iulie 1599 trimite o solie la Praga pentru a cere încuviințarea împăratului Rudolf al II-lea pentru punerea în practică a inițiativei sale. Primind un răspuns favorabil, la sfîrșitul aceluiași an, intră în Transilvania prin pasul Buzău, și după victoria asupra lui Andrei Bathory (Șelimbăr, 18/28 octombrie 1599), în care Mihai, ca și la Calugareni, a fost în mijlocul soldaților, dându-le un exemplu de vitejie, "*izbutind astfel nu numai să respingă pe unguri, dar să facă prizonier pe însuși comandantul armatei adverse*"⁴ își face intrarea triumfătoare la Alba Iulia pe 1 noiembrie 1599, primind cheile fortăreței de la episcopul Napragy. Nobilii unguri s-au aplecat în fața lui și întreaga țară l-a primit cu bucurie.

Conducerea efectivă a țării a pus însă numeroase probleme, având în vedere structura politică, socială și administrativă diferite față de Țara Românească. În cele 11 luni de domnie, a avut loc începutul transformării treptate a Transilvaniei, Mihai cautând să mențină atât vechile privilegii cât și să intervină în favoarea romanilor, majoritatea iobagi și lipsiți de apărare și orice tip de beneficii. Pentru a consolida Unirea, Mihai ia o serie de măsuri:

- * adoptă aceeași stemă pentru toate teritoriile
- * construiește o biserică ortodoxă la Alba Iulia

⁴ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 194

* acordă anumite înlesniri preoților și iobagilor români

* numește ca mitropolit al Transilvaniei pe Ion de la Prislop.

Planurile lui Mihai prevedeau însă și cucerirea Moldovei, planuri care se loveau de opoziția Poloniei pe de o parte și amânarea pe care i-o cerea Rudolf al II-lea. În mai 1600, după ”*mai puțin de trei săptămâni*”⁵, Mihai Viteazul îl alungă de pe tronul Moldovei pe Ieremia Movilă, învingându-l la Bacău, și realizează astfel, prima unire a trei principate române. Titulatura folosită de voievod (într-un document din 6 iulie 1600) era: ”*Io Mihail voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Tarii Romanesti, al Ardealului și a toată țara Moldovei*”.⁶

Sfârșitul domniei și destrămarea Unirii

În urma strălucitelor victorii ale lui Mihai Viteazul în Muntenia, Bulgaria, Transilvania și Moldova, personalitatea sa a ajuns să inspire respect și îngrijorare în mințile vecinilor, inclusiv cele ale aliaților austrieci, care au constatat capacitatea lui Mihai de a consolida cele trei principate românești și a promova interesele acestora prin acțiuni independente, rapide, ferme și foarte eficace care la un moment dat ar fi putut deveni defavorabile casei regale a Austiei. Astfel contextul internațional a devenit net nefavorabil lui Mihai Viteazul. Puterile vecine vedeau în noul stat o contradicție cu interesele proprii. Habsburgii (austriecii) își vedeau amenințate planurile de menținere a Transilvaniei în sfera de influență, Polonia nu dorea pierderea controlului asupra Moldovei, iar Imperiul Otoman nu accepta ideea renunțării la Muntenia. Mai mult chiar, noul stat reprezenta o formulă puternică, capabilă să schimbe raportul de forțe din regiune.

Existau însă și conflicte interne, cauzate de insubordonarea nobililor maghiari din Transilvania care nu acceptau măsurile impuse de noul Domn. Mihai nu reușește să înfrângă revolta nobililor maghiari sprijinți de generalul Basta (Mirăslău 18/28 septembrie 1600) și astfel pierde Ardealul. În scurt timp Moldova va reîntra în posesia Movileștilor aserviți intereselor

⁵ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 199

⁶ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 199

polone. Cancelarul Zamoyski a trecut Nistrul cu armata polona, ajutand la reinstaurarea lui Ieremia Movila pe scaunul Moldovei. Mihai încearcă să reziste atacului polon asupra Munteniei, insa armata sa este zdrobita, deoarece ajutorul din partea aliatilor este inexistent, iar in scaunul Tarii Romanesti se va urca tot un membru al familiei Movileștilor, Simion Movilă.

Moartea lui Mihai Viteazul

Forțat să ia calea pribegiei, Mihai cere sprijinul împăratului Rudolf al II-lea al Austriei, care, în contextul reînscăunării lui Sigismund Bathory pe tronul Transilvaniei, acceptă să-l susțină pe român. Împreună cu generalul Basta, Mihai pornește campania de recucerire a teritoriilor românești. Prin victoria de la Guruslău (3 august 1601), voievodul valah îl îndepărtează pe Bathory din Transilvania. Continuă prin a recupera Muntenia gonindu-l pe Simion Movilă de pe tron. În aceste condiții, se întrezăreau perspectivele unei noi uniri, perspectivă cu care împăratul Rudolf al II-lea nu putea fi de acord. Din ordinul său, în 9/10 august 1601, la 3 km sud de Turda, Mihai Viteazul este ucis din ordinul generalului Gheorghe Basta. Capul său este furat de unul dintre căpitani domnitorului, adus în Muntenia și înmormântat de Radu Buzescu la Mănăstirea Dealu, lângă Tîrgoviște. Pe lespedea sa de piatră de la Mănăstirea Dealu stă scris: *"Aici zace cinstitul și răposatul capul creștinului Mihail, Marele Voievod, ce au fost domn al Tarii Rumanesti si Ardealului și Moldovei."*⁷

⁷ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 207

BIBLIOGRAFIE

- Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007
- Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2002.
- Petre P. Panaitescu, *Mihai Viteazul*, Editura Corint, București, 2002.
- Constantin Rezachevici, Legenda și substratul ei istoric. Mihai Viteazul "Restitutor Daciae"?, în: Magazin Istoric, Octombrie 2000.
- Ioan C. Filitti, *Mama și soția lui Mihai Viteazul* (ediție revizuită), Scrisul Românesc, Craiova 1934
- Victor Papacostea, *Civilizație românească și civilizație balcanică*, Editura Eminescu, București, 1983

Studiu de caz privind inadaptarea școlară

Prof. Boștinaru Maria Adelina, Liceul Tehnologic Brătianu, Drăgășani

2.1. PREZENTAREA CAZULUI : Elevul T.L- Copil de etnie rromă

Problema educativă a elevului T.L. ține de inadaptarea școlară, manifestată prin atitudini respingătoare față de cerințele școlii, prin sfidarea profesorilor și a colegilor de clasă. Menționez că are și un număr mare de absențe nemotivate. Din punctul de vedere al dezvoltării intelectuale, elevul are capacități reduse de abstractizare și generalizare în raport cu vârsta. Are o pregătire școlară precară cu mari lacune în cunoștințe și deprinderi acumulate din clasele anterioare, este submotivată pentru învățatură, acești factori explicând în mare parte și situația școlară foarte slabă. Gradul de maturizare psihică este scăzut, copilul are dificultăți de adaptare atât la mediul școlar cât și la cel familial.

2.2. ISTORICUL EVOLUȚIEI PROBLEMEI

Lipsa de afecțiune din partea părinților, dezinteresul total al acestora față de cei doi copii, lipsa supravegherii parentale și maternale (tata are probleme cu alcoolul, ambii părinți sunt plecați la muncă în altă localitate, lipsind zile și nopți de lângă copii); condițiile materiale precare, numărul mare de absențe nemotivate, au dus la repetenție.

Lipsa motivației de învățare s-a observat din școala gimnazială și are la bază în cea mai mare parte indiferența părinților față de educația copiilor în general.

Astfel situația școlară s-a menținut în zona mediocrității spre slab, elevul mulțumindu-se că a promovat clasa.

2.3. DESCOPERIREA CAUZELOR GENERATOARE

T.L. prezintă dificultăți de relaționare deosebit de pronunțate, este o fire introvertită, puțin interesat de comunicare, are numeroase absențe nemotivate.

Comportamentul:

- Nu vorbește în clasă decât atunci când i se adresează în mod direct o întrebare;
- Răspunde ezitant, cu o voce nesigură, abia auzită, se înroșește la față și evită să privească în ochi profesorii când i se cere să răspundă;
- Când trebuie să lucreze individual în clasă nu-și termină niciodată activitatea, rămâne liniștit și nu își deranjează colegii;
- Reacționează puțin pozitiv dacă este lăudat, dar se supără foarte tare atunci când este certat și refuză să mai comunice cu cineva;
- Rămâne singur în timpul recreațiilor, ceilalți îl ocolesc, pentru că de multe ori este nespălat și prost îmbrăcat.

Dialog cu elevul:

- T.L. pare la prima vedere un băiat liniștit care evită să vorbească. După mai multe încercări ale mele de a mă apropia de el, T.L. a început să vorbească despre viața lui.
- „Mi-e temă să răspund. Dacă greșesc colegii mă vor striga *Repetentul*.”
- „Nu vin la școală pentru că nu-mi dau voie părinții. Trebuie să am grijă de casă cât timp ei sunt plecați.”

Dialog cu mama:

- Mama ne spune că T.L. refuză să vină la școală pentru că, „râd copiii de el pe motiv că a rămas repetent și că este îmbrăcat sărăcăcios”.
- Aceasta se scuză că nu se poate ocupa de educația copiilor și de problemele școlare ale acestora din cauza soțului, care este bețiv și violent. Toți banii îi dă pe băutură, iar copiilor nu le aduce nimic acasă.

Dialog cu tata:

- Acesta spune că el stă mult timp plecat și copiii sunt lăsați acasă cu soția, care după plecarea sa la muncă, pleacă și ea de acasă, copiii rămânând astfel în grija vecinilor.
- Aceștia le aduc mâncare, le spală hainele, dar ei se joacă și se murdăresc tot timpul. O acuză vehement pe mama care umblă pe drumuri fără motiv.

Dialog cu vecinii:

- Toți cunosc acestor copii necăjiți și tuturor le pare rău de ei. Îi acuză pe ambii părinți. Din vina lor copiii sunt murdari, plini de păduchi, nemâncați, adesea fură de la vecini lucruri de care au nevoie.

2.4. ANALIZA DATELOR ȘI STABILIREA IPOTEZEI

Inadaptarea lui T.L. la școală a fost repercusiunea comportamentelor greșite ale părinților. Dacă ei sunt părăsiți de părinți în cine pot avea încredere? Deși în clasă stătea liniștit în banca sa, acasă, pe la vecini mergea și le cerea mereu mâncare.

Ipoteza: Dacă cunosc cauzele inadaptării școlare și factorii determinanți, și voi folosi strategii adecvate, atunci T.L. se va adapta atât în colectivul de elevi cât și la viața școlară.

2.5. PRECIZAREA OBIECTIVELOR

Obiective pe termen lung

- O1. – T.L. , va frecventa orele de curs;
- O2. – Sarcinile didactice vor fi terminate în timp util;
- O3. – Va participa la discuții cu toți colegii;

O4. – Activitățile de învățare se vor prelungi după orele de curs.

Obiective pe termen scurt

O1. – I se vor trasa diverse sarcini precise, cât mai atractive pentru a fi responsabilizat;

O2. – Elevul va fi încurajat să-și exprime propriile păreri față de problemele abordate alături de ceilalți elevi;

O3. - Discuții cu elevul pe diferite teme.

2.6. METODE ȘI STRATEGII

Efectuarea de vizite la domiciliul elevului împreună cu mediatorului școlar, unde am purtat diverse discuții atât cu elevul cât și cu părinții acestuia, prin urmare T.L. a început să frecventeze din nou școala.

Conceperea și punerea în practică a unor metode coerente de lucru cu el au avut rezultate mulțumitoare. La orice activitate T.L. este ajutat de colegi și încurajat pentru orice efort cât de mic.

2.7. ADOPTAREA SOLUȚIILOR ȘI IMPLEMENTAREA ÎN PRACTICĂ

Responsabilități :

I se cere lui T.L. să răspundă zilnic de completarea panoului de prezență din clasă, explicându-i cât de importantă este sarcina sa.

Participarea în clasă:

Încă de la începutul programului l-am pus să completeze panoul de prezență, în care T.L. trebuia să bifeze un X în dreptul fiecărui elev prezent. De atunci T.L. a venit zilnic la școală, lipsind doar atunci când a avea probleme de sănătate.

Activitatea de învățare:

În fiecare zi este pus să răspundă, fiecare răspuns este încurajat. Sarcinile de învățare sunt diferențiate. Copiii îl laudă și el începe să fie încrezător în forțele proprii .

Vizita mediatorului școlar la domiciliul elevului

Aptitudini sociale:

În timpul activităților de grup, T.L. este rugat să-i ajute pe colegi, ajungând să dobândească reale aptitudini.

Evaluarea programului de schimbare:

Obiectivele pe termen scurt au fost realizate și s-a observat o schimbare pozitivă. T.L. nu mai lipsește de la școală decât dacă este bolnav și atunci vine mama și anunță, a devenit încrezător în forțele proprii, comunică cu toți elevii.

S-au observat, în scurt timp, progrese la învățatură și adaptare. E din ce în ce mai activ, se bucură pentru orice rezultat obținut și orice apreciere pozitivă.

Studiu de caz privind insuccesul școlar

Prof. Boștinaru Maria Adelina, Liceul Tehnologic Brătianu, Drăgășani

Insuccesul școlar este un fenomen ce se manifestă din ce în ce mai frecvent în societatea din ziua de astăzi. În lipsa unui fundament educațional și spiritual solid copiii zilelor noastre se confruntă din ce în ce mai frecvent cu această problemă.. Din acest motiv mi-am propus să tratez această problemă de actualitate.

SUBIECTUL: H.A., 16 ani

PREZENTAREA CAZULUI : – Insuccesul școlar

– elevul înregistrează rezultate slabe la învățătură, atingând cu greu standardele minimale de performanță ; întâmpină dificultăți la citit și scris, dar și în înțelegerea sau exprimarea unui mesaj; manifestă interes scăzut în îndeplinirea sarcinilor școlare.

OBIECTIVE:

- identificarea unor posibile cauze care stau la baza acestor deficiențe;
- alegerea unei strategii de intervenție

CARACTERIZAREA SUBIECTULUI:

Date despre mediul familial: H.A. s-a născut la 02.05. 1998; locuiește cu părinții și sora lui care este în clasa a-XII-a; starea materială a familiei este satisfăcătoare; copiii au cameră proprie ; alimentația este suficientă dar nediversificată, săracă în vitamine; părinții, absolvenți de școală profesională, manifestă indiferență față de nivelul de pregătire al copiilor; mama este plecată la muncă în străinătate, iar tatăl preferă ca aceștia să fie utili în gospodărie.

Dezvoltarea fizică: este născut la termen; nu a suferit până la această dată boli sau traumatisme care să influențeze dezvoltarea sa normală; se încadrează în standardele de greutate și înălțime corespunzătoare vârstei.

Caracteristici ale dezvoltării psihice: folosește activ auzul și simțul tactil; percepțiile auditive sunt bine dezvoltate; prezintă interes pentru percepția fenomenelor sociale; identifică soluții ingenioase de rezolvare a unor probleme, cu precădere practice; memorează mecanic; imaginația creatoare este slab dezvoltată; vocabularul este sărac, exprimarea este lacunară; ritmul citirii este foarte lent, se oprește asupra fiecărui cuvânt, are reveniri frecvente asupra literelor sau silabelor; uneori omite litere atunci când scrie; scrisul este neîngrijit, uneori ilizibil; este nehotărât, ia decizii cu greutate; este introvertit, predominant flegmatic; este dezordonat; prezintă indiferență față de propria persoană evidentă în aspectul neîngrijit al ținutei.

Relațiile în grupul de elevi: colaborează cu membrii subgrupului în cadrul activităților recreative, dar manifestă ostilitate față de sarcinile de învățare în grup.

Date pedagogice: are un parcurs școlar descendent (de la rezultate bune în școala gimnazială, acum atinge cu greu standardele minimale de performanță); învață sporadic, nu are stil propriu de învățare.

PROIECT DE INTERVENȚIE EDUCAȚIONALĂ

Nevoi speciale în cadrul familiei: copilul are nevoie de o supraveghere și o îngrijire mai atentă din partea părinților; este absolut necesar ca aceștia să manifeste o atitudine pozitivă față de școală, să-l aprecieze și să-l încurajeze pentru a învăța; are nevoie de o impunere judicioasă a timpului petrecut acasă, în care să nu mai predomine activitățile gospodărești, ci să existe un raport optim între timpul de muncă și timpul de învățare.

Legenda Mărțișorului

Un mit povestește cum Soarele a coborât pe Pământ în chip de fată preafrumoasă. Dar un zmeu a furat-o și a închis-o în palatul lui. Atunci păsările au încetat să cânte, copiii au uitat de joacă și veselie, și lumea întreagă a căzut în mâhnire.

Văzând ce se întâmplă fără Soare, un tânăr curajos a pornit spre palatul zmeului să elibereze preafrumoasa fată. A căutat palatul un an încheiat, iar când l-a găsit, a chemat zmeul la luptă dreaptă. Tânărul a învins creatura și a eliberat fata. Aceasta s-a ridicat înapoi pe Cer și iarăși a luminat întregul pământ.

A venit primăvara, oamenii și-au recăpătat veselia, dar tânărul luptător zăcea în palatul zmeului după luptele grele pe care le avuse. Sângele cald i s-a scurs pe zăpadă, până când l-a lăsat pe tânăr fără suflare. În locurile în care zăpada s-a topit, au răsărit ghiocei — vestitori ai primăverii. Se zice că de atunci lumea cinstește memoria tânărului curajos legând cu o ață două flori: una albă, alta roșie.

Culoarea roșie simbolizează dragostea pentru frumos și amintește de curajul tânărului, iar cea albă simbolizează ghioceul, prima floare a primăverii.

Conform unui mit care circulă în Republica Moldova, în prima zi a lunii martie, frumoasa Primăvară a ieșit la marginea pădurii și a observat cum, într-o poiană, într-o tufă de porumbări, de sub zăpadă răsare un ghiocei. Ea a hotărât să-l ajute și a început a da la o parte zăpada și a rupe ramurile spinoase. Iarna, văzând aceasta, s-a înfuriat și a chemat vântul și gerul să distrugă floarea. Ghiocelul a înghețat imediat. Primăvara a acoperit apoi ghiocelul cu mâinile ei, dar s-a rănit la un deget din cauza mărcinilor. Din deget s-a prelins o picătură de sânge fierbinte care, căzând peste floare, a făcut-o să reînvie. În acest fel, Primăvara a învins Iarna, iar culorile mărțișorului simbolizează sângele ei roșu pe zăpada albă.

Originile sărbătorii mărțișorului nu sunt cunoscute exact, dar prezența sa atât Români cât și la Bulgari (sub numele de Martenița) este considerată ca fiind datorată substratului comun Daco-Tracic, anterior romanizării la primii și slavizării la ultimii, deși legendele populare îi dau alte origini, care, la Bulgari, sunt legate de întemeierea primului lor hanat la Dunăre, în anul 681.

Se mai consideră deasemenea că sărbătoarea mărțișorului a apărut pe vremea Imperiului Roman, când Anul Nou era sărbătorit în prima zi a primăverii, în luna lui Marte. Acesta nu era

numai zeul războiului, ci și al fertilității și vegetației. Această dualitate este remarcată în culorile măștișorului, albul însemnând pace, iar roșu — război. Anul Nou a fost sărbătorit pe 1 martie până la începutul secolului al XVIII-lea

Cercetări arheologice efectuate în România, la Schela Cladovei, au scos la iveală amulete asemănătoare cu măștișorul datând de acum cca. 8 000 ani. Amuletele formate din pietricele vopsite în alb și roșu erau purtate la gât.

În prezent, măștișorul este purtat întreaga lună martie, după care este prins de ramurile unui pom fructifer. Se crede că aceasta va aduce belșug în casele oamenilor. Se zice că dacă cineva își pune o dorință în timp ce atârână măștișorul de pom, aceasta se va împlini numaidecât. La începutul lui aprilie, într-o mare parte a satelor României și Moldovei, pomii sunt împodobiți de măștișoare.

În Republica Moldova, în fiecare an are loc festivalul muzical „Măștișor”, care începe pe data de 1 martie și durează până la 10 martie.

În unele judete ale României, măștișorul este purtat doar primele două săptămâni. În localitățile transilvănene măștișoarele sunt atârinate de uși, ferestre, de coarnele animalelor domestice, întrucât se consideră că astfel se pot speria duhurile rele.

În judetul Bihor se crede că dacă oamenii se spală cu apa de ploaie căzută pe 1 martie, vor deveni mai frumoși și mai sănătoși.

În Banat fetele se spală cu zăpadă pentru ca să fie iubite. Tot aici, fetele sunt cele care oferă măștișoare băieților (în mod tradițional măștișoarele sunt făcute de ele însele).

În Dobrogea măștișoarele sunt purtate până la sosirea cocorilor, apoi aruncate în aer pentru ca fericirea să fie mare și înaripată.

În zona Moldovei pe 1 martie se oferă măștișoare băieților de către fete, aceștia oferind la rândul lor fetelor măștișoare de 8 martie (o mică diferență față de restul țării).

Prof. inv. primar: Stoica Mariana Iuliana
Școala Gimnazială Comănița

Să învățăm din codul bunelor maniere

"Dacă nu putem fi buni, să încercăm să fim măcar politicoși. "

N.Steinhardt

Orice om trebuie să accepte că bunele maniere nu sunt inutile, ele contribuie la formarea noastră, la bucuria de a trăi printre oameni civilizați. În fiecare clasă se remarcă, "glumeții", "bufonii" clasei, tupeștii, obraznicii. Pentru scurtă vreme ei devin eroi, lideri, modele de imitat. Dar un copil cu bun simț, va înțelege că acest mod de comportament nu este ideal. Calități precum blândețea, bunătatea, toleranța, bunul simț sunt indispensabile unui copil bine crescut. În vârtoarea vieții, prea ocupate, părinții uită sau pur și simplu nu mai au timp suficient pentru educarea copiilor. Comunicarea părinte-copil ajunge să se rezume la lucruri de rutină așa că vă voi propune câteva reguli de comportament civilizat în anumite situații. Este suficient să le citiți, să vi le însușiți și să le aplicați atunci când este cazul.

Comportarea pe stradă

- să avem aspect îngrijit (pieptănați, curați, îmbrăcați decent);
- pe stradă se merge, nu se aleargă îmbrâncind trecătorii;
- gesturile folosite nu trebuie să deranjeze trecătorii (să gesticulăm, să ne manifestăm zgomotos);
- dacă atingem din greșeală pe cineva să spunem politicos "Pardon"; "Vă rog să mă scuzați". Răspunsul în astfel de situații este "Nu face nimic";
- să aruncăm hârtiile sau resturile menajere la coșul de gunoi,
- să evităm privirea fixă, curioasă, a unei persoane care ne trezește interesul;
- să nu tragem cu urechea și să nu intervenim în discuțiile altor persoane;

- evitarea pieptănatului, fardatului, fumatului pe stradă;
- oricât de grăbiți am fi să nu mâncăm pe stradă sau să mergem cu mâncarea în mână;
- dacă suntem în grup să nu ocupăm tot trotuarul;
- salutăm eventualele cunoștințe, iar dacă sunt pe celălalt trotuar le facem un gest discret cu mâna.

Comportarea la teatru

- ținuta să fie elegantă, îngrijită, de sărbătoare;
- să fim punctuali. Ajungem cu cel puțin zece minute înainte de începerea spectacolului. Dacă întârziern așteptăm sfârșitul actului și apoi ne căutăm locul;
- hainele groase și umbrelele trebuie lăsate la garderobă;
- ne căutăm locul în sală, iar când trecem printre rânduri o facem cu fața la cei ridicați și ne cerem scuze;
- în timpul spectacolului se închide telefonul mobil, nu se fac comentarii, nu se mănâncă;
- ne salutăm cu persoanele cunoscute cu un gest discret (înclinarea capului);
- aplaudăm la sfârșitul actului, după o demonstrație de virtuositate actricească, la sfârșitul spectacolului;
- evităm manifestarea dezaprobatore prin huiduieli sau fluierături.

Cadouri aniversare

- ca să ne aducem aminte de zilele de naștere ale cunoscuților trebuie să avem un calendar, o agendă unde să ne notăm aceste evenimente;
- dacă nu ne întâlnim cu persoana respectivă, îi vom da un telefon de felicitare;
- orice cadou se oferă însoțit de o floare;
- nu se oferă și nu se țin în casă flori artificiale;

- florile se oferă fără ambalaj, acesta poate rămâne doar dacă a fost special conceput ca să pună în evidență un aranjament floral;

- înmânarea florilor se face cu cozile în jos;

- persoana care primește buchetul trebuie să mulțumească și să facă o remarcă de genul "Ce frumoase sunt!", apoi să le pună în apă;

- nu se dau flori la bărbați decât dacă sunt în spital;

- a oferi un cadou nu este un gest obligatoriu, ci o decizie a celui ce o face;

- cel care primește cadoul trebuie să-l deschidă, să mulțumească, să se bucure de el,

- dacă un cadou nu ne place, ne vom ascunde nemulțumirea, nu se fac remarci de genul "Mai aveam unul la fel";

- nu se fac cadou obiectele din casă care nu ne plac nouă;

- oamenilor cu care nu suntem în relații apropiate nu le vom oferi obiecte de îmbrăcăminte sau de toaletă;

- se evită cadourile care constau în anumite sume de bani;

- cadoul trebuie oferit la timp, adică în ziua evenimentului;

- un cadou nu se refuză;

- sub nici o formă nu trebuie să uităm zilele onomastice a celor dragi (părinți, frați, bunici), iar cu diferitele ocazii, 1 Martie, 8 Martie, Crăciun, Anul Nou, Paște, să căutăm din timp să facem economii și să le facem o surpriză celor dragi. Ignorarea acestor evenimente poate fi interpretată ca lipsă de respect și prețuire, poate aduce mâhnire și dezamăgire persoanelor care ne sunt alături la bine și la greu.

Prof. inv. primar: Stoica Mariana Iuliana;

Școala Gimnazială Comănița

THE PLURAL OF SIMPLE NOUNS

Prof. **Boştinaru Maria Adelina** - Liceul Tehnologic Brătianu, Drăgăşani

The noun represents in English a very important category of words which define something, an object which can be perceived by the senses, represented in one's mind, imagined or thought of such as :beings, as well as everything that belongs to the organic world, everything that belongs to the inorganic world, things, abstract notions.

- Usually, we form the plural of a simple noun by adding the **-s** ending to its singular form.

e.g. cat-cats

house-houses

- Singular nouns ending in **-s** , **-ss** ,**-ch** , **-sh**, **-x**, **-o** preceded by a consonant, add **-es** to form their plural.

e.g. bus-busses

boss-bosses

match-matches

dish-dishes

fox-foxes

tomato-tomatoes **BUT:** radio-radios

photo-photos

piano-pianos

soprano-sopranos

- Singular nouns ending in **-y** preceded by a consonant form their plural as follows: **Y** changes into **i** and add the **-es** ending.

e.g. baby-babies

lady-ladies

BUT Singular nouns ending in –Y preceded by a vowel add the –s ending to form their plural.

e.g. day-days

toy-toys

- Singular nouns ending in f or fe form their plural as follows: f changes into v and add the –es or –s ending.

e.g. elf- elves

life- lives

Obs. 1 : The nouns “scarf” and “turf” also have a regular plural.

e.g. scarf-scarves/ scarfs

turf-turves/turfs

Obs. 2: The nouns “roof”, “handkerchief” and “gulf” only add the –s ending to form their plural.

- A number of nouns have irregular plural forms:

Sg. man - Pl. men

woman – women

child – children

goose – geese

foot – feet

tooth- teeth

ox – oxen

die – dice

mouse – mice

person – people

louse – lice

- The nouns “series” and “species” have the same form both in the singular and in the plural.
- A number of nouns preserve their foreign plural forms.

e.g. basis – bases

crisis-crises

phenomenon – phenomena

erratum – errata

hippopotamus – hippopotami/ hippopotamuses

Bibliografie:

Clonțea, P., Miu A., A Theoretical and Practical to English Morphology (Nomina) , Editura Universității din Pitești, 2004

Levițchi, L., Gramatica limbii engleze, Editura Teora, București, 2003

Marin, A.M., English Grammar practice, Booklet, București, 2011

Bădescu, A., Gramatica Limbii Engleze, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984

WAYS OF EXPRESSING WISHES IN ENGLISH

Prof. **Boștinaru Maria Adelina**-Liceul Tehnologic Brătianu, Drăgășani

A. I WISH is used to express:

I. WISHES ABOUT THE PRESENT (we talk about an imaginary, unreal present, we want to change a present state) are expressed with the help of **I WISH** followed by a Past Tense Simple or a Past Tense Continuous verb.

e.g. I wish I had a car. (I don't have one now)

I wish I was going on holiday with you. (I'm not going)

II. WISHES ABOUT THE PAST (unreal wishes that can no longer fulfil) are expressed with the help of **I WISH** followed by a Past Perfect verb.

e.g. I wish I had gone to your party to your party last week. (but I didn't go)

I wish I hadn't eaten so much. (but I did)

III. WISHES ABOUT THE FUTURE can be expressed as follows:

- **I WISH + COULD** to talk about an ability or a future action

e.g. I wish I could drive. (ability)

I wish Jane could meet me next week. (future action)

- **I WISH + HAVE TO** to talk about future actions

e.g. I wish I didn't have to get up early tomorrow.

- **I WISH+ WOULD** to talk about annoying habits or about something we would like to happen

e.g. I wish Peter wouldn't chew gum all the time. (annoying habit)

I wish the police would do something about these people. (something we would like to happen)

B. I HOPE + a verb conjugated in the Present Tense Simple or the Future with Will is used to express wishes with a future reference.

e.g. I hope it doesn't rain tomorrow.

I hope I will see you again soon.

C. IF ONLY is used to express emphatic wishes as follows:

I. IF ONLY + a PAST TENSE SIMPLE verb to make reference to a present wish.

e.g. If only I were there to help you.

If only I knew what the problem was about.

II. IF ONLY + a PAST PERFECT verb to make reference to a past wish.

e.g. If only I had gone to your party last week.

Bibliografie:

B.D.Graver, Advanced English Practice, third edition, Oxford University Press, 1986

Bădescu, A., Gramatica Limbii Engleze, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984

Anton, L., English Grammar Practice, Booklet, București, 2011

Școala- izvor de cultură

Școala este locul în care elevii petrec o mare parte din zi, astfel că pentru ei școala devine o a doua casă. O casă în care frații sunt colegii de clasă, iar părinții sunt profesorii sau învățătorii.

Așa cum, în fiecare zi, părinții sunt atenți la comportamentul copiilor, le oferă acestora sfaturi și învățăminte și profesorii îi supraveghează și le oferă povețe. În plus, față de părinți, profesorii au în grijă educația elevilor.

Ceas de ceas și minut de minut, profesorii oferă învățăcelor din fața lor cunoștințe și informații valoroase despre lumea înconjurătoare, despre cultura lumii și istoria acesteia. Ajutați de educația primită și de experiența acumulată de-a lungul anilor, profesorii formează generații de copii. Cu multă muncă și perseverență, profesorii reușesc să transforme copiii interesați doar de joacă, în elevi interesați de educație și civilizație.

Pe nesimțite, zi de zi, cu ajutorul școlii, elevii își largesc orizontul asupra lumii. Opiniile lor devin argumente științifice, iar sentimentele și pasiunilor sunt integrate în marea cultură a civilizației umane.

Privită în ansamblu, școală pregătește copiii să devină adolescenți educați, iar mai apoi adulți responsabili, capabili să înțeleagă enigmele acestei lumi, să-i deslușească tainele. Prin educația oferită de către profesori elevilor este asigurată evoluția speciei umane, o evoluție bazată pe informații certe și diverse. Pentru elevi, școala este un izvor nesecat de informații, un izvor din care curge neconținut știință și cultură.

Deși este înțeleasă de multe ori greșit, școala nu este doar un loc în care se întâlnesc elevii și profesorii. Nu este nici sala de clasă în care profesorul întreabă, iar elevul răspunde, iar pe baza răspunsului acesta din urmă este notat. Școala este un cuib de înțelepciune, este o intersecție în viață, care îți permite să o apuci, în funcție de interese sau pricepere, pe unul din drumurile care ți se deschid în față.

Prof. inv. primar: Stoica Mariana Iuliana

Școala Gimnazială Comănița

IANCU DE HUNEDOARA

Prof. Liță Marian

Școala Gimnaziala Poganu

Iancu de Hunedoara (n. 1407 - d. 11 august 1456, Zemun) a fost o personalitate dominantă a istoriei românești din veacul al XV-lea. A fost voievod al Transilvaniei în 1441, guvernator al regatului Ungariei între 1446-1453, apoi căpitan suprem al Ungariei și al Transilvaniei între 1453-1456. A scris file de glorie în istoria luptei antiotomane a popoarelor Europei sud-estice. Iancu de Hunedoara a desfășurat o activitate diplomatică și militară intensă în anii în care Imperiul Otoman urca spre apogeu, dând asalturi decisive asupra ultimei rămășițe a Imperiului Bizantin, Constantinopolul. A depus eforturi pentru încheierea unei coaliții creștine care să oprească înaintarea otomanilor cu o oaste de cruciadă și a fost cel dintâi comandant de oști din Europa care a reușit să îl înfrângă pe cuceritorul Constantinopolului, sultanul Mahomed II, la Belgrad în 1456. A fost tatăl regelui Matei Corvin, cel mai mare rege al Ungariei.

Originea. Anii tinereții

S-a născut în jurul anului 1386, cel tarziu 1388; tatăl său, Voicu și frații lui Mogoș și Radu, au fost ostași în slujba regelui maghiar Sigismund de Luxemburg. Pentru că s-au distins în luptele antiotomane, Sigismund i-a răsplătit în anul 1409, dăruindu-le castelul de la Hunedoara, împreună cu pământurile care țineau de el, cu vreo 35 de sate, vămi, mine de sare, aur, argint și fier. Atunci a primit familia Huniazilor și blazonul ei nobiliar (un corb cu aripile ușor desfăcute și cu un inel în cioc).

Iancu a copilărit la castelul de la Hunedoara. După moartea tatălui său în jurul anilor 1414-1419, cap de familie a rămas fratele său, Radu. Despre copilăria sa se cunosc puține informații, dar se poate spune că a plecat de tânăr în slujba unor nobili pentru a învăța arta militară. În unele izvoare maghiare este semnalată prezența lui în slujba familiilor Csaky și Csanadi, apoi în slujba despotului sârb Ștefan Lazarevici, apoi a familiei Ujlaki și a episcopului de Zagreb. Pe la 1428-

1429 s-a căsătorit cu Elisabeta Szilagyî, cu care a avut doi fii: Ladislau (născut în 1431) și Matia (născut la 24 februarie 1443, la Cluj).

În anul 1430 a intrat “în solda episcopului de Zagreb”⁸. Deja în toamna anului 1431 l-a însoțit pe acesta în Italia, pentru a-l ajuta pe ducele Milanului, Filippo Visconti, în lupta contra Veneției. A fost o perioadă în care cunoștințele sale militare și experiența i s-au îmbogățit semnificativ. Șederea sa la Milano, mare centru economic italian și european, timp de doi ani, a contribuit mult la formarea sa. Cu această ocazie a studiat organizarea armatelor italiene și metodele lor de luptă. La 25 noiembrie 1431, Sigismund a fost încoronat rege longobard, iar în 1433, la Roma, a fost încoronat împărat. La întoarcerea sa din Italia, Iancu a ieșit din slujba ducelui Milanului și l-a însoțit pe Sigismund în Elveția, la Basel, unde a avut loc faimosul conciliu care a durat 16 ani.

La 17 ianuarie 1434, Iancu era și el la Basel, unde erau adunate un număr mare de personalități politico-religioase europene ale vremii. La acest conciliu, Sigismund a reușit să profite de trădarea reprezentanților husiți și să fie recunoscut drept rege al Cehiei (cu două decenii în urmă, husiții îl înlăturaseră de pe tron în urma mișcărilor populare conduse de Ian Hus). Iancu de Hunedoara a participat în anii care au urmat la campania lui Sigismund în Cehia, prin care a preluat tronul. În luptele contra răzvrătiților husiți, Iancu a învățat noi tactici de luptă, pe care le-a aplicat mai târziu. Dar în decembrie 1437, Sigismund de Luxemburg a murit și în aceeași lună Iancu s-a reîntors la Alba regală (Székesfehérvár), pentru încoronarea lui Albert de Austria, noul rege al Ungariei.

Dacă în timpul lui Sigismund a ajuns să facă parte din anturajul militar al regelui, abia în vremea lui Albert de Austria a început adevărata ascensiune a lui Iancu de Hunedoara. Iar ascensiunea a început la scurt timp după încoronarea noului rege. Reîntors mai întâi în Cehia, pentru a termina campania antihusită, spre sfârșitul lui 1438, Albert de Austria l-a numit pe Iancu ban al Severinului, împreună cu fratele său mai mic. Regele intenționa să pună capăt incursiunilor otomane, să întărească zona de graniță și să pregătească o mare ofensivă antiotomană. De aceea a avut nevoie de un om de încredere, bun cunoscător al artei militare și capabil de o sarcină de asemenea amploare. În plus, Iancu și fratele său primesc ”patru targuri și o jumătate de sat din

⁸ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 31

comitatul Bodrog”⁹, drept garanție pentru sumele împrumutate coroanei, acestea reprezentând doar începutul teritoriilor stapanite de Iancu.

După instalarea sa în funcția de ban al Severinului, Iancu, ajutat de fratele său, s-a preocupat mai întâi de întărirea cetăților Severin, Gureni, Orșova și Mehadia. Turcii ocupau poziții tot mai avansate la Dunăre și amenințau cu luarea Belgradului. În vara lui 1399 regele Albert organizează o primă ofensivă antiotomană, lipsită de vigoarea și coordonarea necesară. Iancu participă, fiind fidel regelui, dar acțiunea este un eșec, armata se dezintegrează și regele se reîntoarce, bolnav, la Strigoni, unde și moare la 27 octombrie. Regina Elisabeta, rămasă văduvă, aștepta totuși un fiu, dar Ungaria fără rege și fără un moștenitor sigur, devine instabilă din punct de vedere politic.

Pe de altă parte, la porțile regatului băteau turcii, care se apropiau amenințător. Pe acest fond, are loc un conflict pentru putere dintre marea și mica nobilime maghiară. Micii nobili cereau o regalitate puternică, capabilă să țină piept turcilor, marii nobili se mulțumeau cu un rege tânăr, care să conducă numai cu numele. La dieta de la Buda din 1 ianuarie 1440, regina Elisabeta ceru sprijinul nobilimii pentru conducerea interimară a regatului și susținerea succesiunii la tron. La această dietă ia parte și Iancu de Hunedoara. El a încercat să convingă dieta de primejdia turcească și de necesitatea instalării imediate a unui rege cu autoritate reală, susținând apropierea Ungariei de Polonia (curtată și de sultan) și instalarea pe tronul Ungariei a regelui polonez Vladislav III Jagiello. Cuvântarea sa a fost suficient de convingătoare să întrunească adeziunea majorității membrilor dietei. Însăși regina se lasă înduplecată și trimite o solie la curtea polonă.

La 22 februarie 1440, în timpul tratativelor la Cracovia, regina naște un fiu, denumit Ladislav Postumul. Prin urmare ea cere retragerea imediată a delegației maghiare de la negocierile cu polonezii, dar este prea târziu. Partida susținută și de Iancu continuă tratativele de aducere a lui Vladislav pe tronul Ungariei. Acesta acceptă tronul la 6 martie și, în ciuda încercărilor disperate ale partidei reginei, sosește la Buda la 21 mai și se instalează efectiv pe tronul Ungariei. Dar ruptura politică între cele două tabere a degenerat într-un război civil. Iancu, aflat de partea lui Vladislav, a condus armata regelui împotriva marilor nobili, pe care i-a înfrânt decisiv la Battaszek, la 10 septembrie 1440. Drept urmare, ca răsplătă pentru serviciile aduse, Vladislav l-a

⁹ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 33

numit voievod al Transilvaniei și comite al Timișoarei, păstrând și titlul de ban de Severin. A preluat noua funcție abia în primăvara lui 1441, pentru că în iarna lui 1440 pleacă la Belgrad cu misiunea de a reorganiza apărarea cetății disputate de turci.

La preluarea funcției de guvernator, principala preocupare a lui Iancu a fost de a reorganiza și de a pregăti Transilvania în fața pericolului turcesc. Misiunea sa era deosebit de dificilă. Marii nobili erau foarte puternici iar păturile de jos erau încă frământate de răscoala din 1437-1438 și de întărirea controlului feudal prin adoptarea înțelegerii „Unio trium nationum”. Pentru a-și întări autoritatea, a adoptat o tactică de îmbunare a marilor nobililor, coroborată cu atragerea de partea sa a micilor nobili. Pe de altă parte, se ocupă cu organizarea și întărirea economiei transilvane. Instituie un control abil asupra ocnelor de sare, aducătoare de mari venituri. Armata o organizează în vederea viitoarelor lupte antiotomane.

Pe pan administrativ și economic a luat măsuri de creștere a economiei și îmbunătățire a administrației. La Brașov și Sibiu a înființat monetării în 1441 și 1443. A repus în drepturi orașul Cluj, care fusese depozat de acestea ca pedeapsă pentru susținerea răsculaților din 1437-1438. Sibiului și Brașovului le-a întărit zidurile de apărare.

În septembrie 1441 intervine în teatrul de luptă din Serbia, pe principiul că o apărare bună împotriva turcilor se putea face doar prin ofensivă. Armata lui Iancu iese deplin victorioasă lângă Semendria, dar în luptă moare fratele lui, Ioan (va fi înmormântat la Alba Iulia). Reîntors în țară, Iancu este primit cu laude, iar faima lui sporește.

În primăvara lui 1442 turcii întreprind o campanie împotriva Transilvaniei. Ei dețineau controlul asupra Țării Românești și de aici și-au organizat atacul. Aproximativ 12.000 oameni au trecut pe la Turnu Roșu, apoi pe valea Mureșului și s-au îndreptat către Alba Iulia. În aceste condiții, Iancu a luat o decizie neobișnuită pentru acea vreme și a proclamat ridicarea populației la război. A trimis solii în toată Transilvania, să adune la oaste pe țărani și pe orășeni deopotrivă. Măsura nu era pe placul nobilimii, care nu vedea cu ochi buni pe țărani înarmați.

La primul asediu turcesc al Albei Iulii, trupele lui Iancu suferă o înfrângere, apoi se retrag în cetate. Între timp sosesc întăriri din toate comitatele, împreună cu trupele secuiești și săsești. Mult întărită, armata lui Iancu pleacă pe urmele turcilor, răspândiți în apropiere. La 18 martie are loc bătălia de la Sântimbru. Între timp, la urechile lui Iancu ajunge zvonul că Mezid-bei

poruncise trupelor sale să-l omoare cu orice preț. Din acest motiv îl pune în fruntea oștirii pe micul nobil Simion Kamonyai, îmbrăcat în armura sa.

La 23 martie are loc lupta, în apropiere de Sibiu. Turcii reușesc să-l ucidă pe Kamonyai și sunt convinși că l-au răpus pe Iancu. Acesta își conduce bine trupele și reușește să-i pună pe fugă pe turci și obține „o stralucită biruință”¹⁰.

În iunie 1443, în Ungaria sosesc știri despre o puternică înfrângere a turcilor în Asia Mică. Momentul părea favorabil deschiderii ostilităților. Vladislav pleacă din Buda la 22 iulie însoțit de armata regală, de un detașament de cavalerie polonă, câțiva cruciați și unități de mercenari cehi. La Cuvin, pe malul Dunării, trupele sale fac joncțiunea cu oastea lui Iancu și cu trupele sârbe ale lui Gheorghe Brancovici. Intrarea în teritoriul turcesc s-a târăgănat și abia în septembrie s-a trecut Dunărea. Iancu înaintează în marș rapid către sud, încercând să-i oprească pe diferiții beci să se unească și să le oprească ofensiva către Sofia. El ocupă Nișul, unde înfrânge și trei detașamente turcești care abia avuseră timp să se reunească. Trecând de Niș, Iancu se îndreaptă direct către Sofia, pe care o ocupă după ce spulberă o altă armată turcească.

Înaintarea acestuia către Adrianopol și Constantinopol devenise tot mai dificilă din cauza iernii și a reliefului muntos. La trecătoarea puternic apărată de la Zlatița, pe 12 decembrie 1443, armata sa trece printr-un moment greu atunci când turcii atacă prin surprindere. Trecătoarea devine aproape imposibil de trecut, iar pe la 23 decembrie are loc un atac puternic condus de sultan. Atunci Iancu este nevoit să bată în retragere. Turcii pleacă în urmărirea lui, dar calculează greșit puterea și moralul trupelor și se avântă cu câteva armate direct în luptă. Iancu îi surprinde și îi bate. Retragera era deosebit de grea, iarna era în toi, caii muriseră și alimente nu se mai găseau. La 2 ianuarie 1444 are loc confruntarea de la Ialovăț. Înainte de a ajunge la Niș, turcii au trimis o solie pentru a-i oferi lui Vladislav pacea, în condiții destul de favorabile, dar rămase fără nici un rezultat. La 2 februarie 1444, Vladislav I, Iancu și armata intrau în Buda.

Vestea victoriilor repurtate de armatele lui Vladislav I în „campania cea lungă” s-a răspândit în tot occidentul. Turcii suferiseră o grea înfrângere, cum nu mai avusese loc niciodată de la venirea lor în Europa. Fuseseră nevoiți să părăsească Serbia și vestul Bulgariei, iar acum încercau să-și re poziționeze armatele pentru a-și apăra imperiul. Faima lui Iancu s-a răspândit în

¹⁰ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 33

toată Europa, ca și în rândurile inamicului. Occidentul credea că momentul este cel mai potrivit pentru a-i scoate pe turci din Europa.

În urma entuziasmului provocat de succesul campaniei din 1443, deja în una aprilie 1444 în Dieta ungară se hotărăște organizarea unei noi campanii antiotomane. În seara de 9 spre 10 noiembrie, Vladislav și cei 15-16 mii de ostași se aflau în fața Varnei, iar de partea cealaltă se afla întreaga armată a sultanului (conform unor izvoare, 80-120 mii de ostași, probabil mai puțini). Situația cruciaților era acum extrem de dificilă. La sfatul lui Iancu, se deciseră că singura soluție era să-i atace pe turci rapid, pentru a nu-i lăsa să-și dea seama de inferioritatea lor numerică. Prin tactică superioară, Iancu a reușit să câștige câteva poziții, dar în toiul luptei, regele Vladislav, vanitos și lipsit de experiență (avea doar 20 de ani), atacă direct în miezul oștirii otomane, în ciuda sfaturilor lui Iancu. Regele alunecă și căzu de pe cal, iar un ienicer îi tăie capul, pe care-l expuse ca pe un trofeu privirilor oștii creștine. Moartea regelui lovi ca un fulger moralul acestora și se produse panică și fuga generală. În zadar încercă Iancu să vină în ajutorul regelui, bătălia era pierdută și fu nevoit să părăsească câmpul de luptă. Turcii însă n-au mai pornit pe urmele oștii creștine. Grosul armatei trecu Dunărea în patru-cinci zile. Iancu trecu mai repede în Țara Românească și fu de soldații munteni, care nu l-au recunoscut. Abia după câteva zile a fost eliberat, când Vlad Dracul a aflat despre el.

Înfrângerea de la Varna avu un ecou la fel de puternic ca cel al victoriilor din „campania cea lungă”. În timp ce sultanul vestea victoria în tot imperiul, lumea occidentală era descurajată.

Reîntors în Transilvania, Iancu de Hunedoara era cel mai mult preocupat de refacerea capacității militare. El era de părere că luptele interne erau foarte dăunătoare și că principala grijă a regatului trebuia să fie pericolul de la miazăzi. Mica nobilime a început tot mai mult să strângă rândurile în jurul său, izolând pe marii nobili și intrigile lor. Consiliul de conducere a împărțit țara în câteva regiuni, fiecare având în frunte un „căpitan”. Astfel, Iancu devine căpitan al ținuturilor de la răsărit de Tisa (pe lângă funcțiile deja deținute). Imediat trece la organizarea militară, calmează tulburările interne din Transilvania și își asigură sprijinul țărănimii și orășenimii pentru formarea armatei.

În dieta Ungariei de la 1 iunie 1446 a fost recunoscut dreptul la succesiune al lui Ladislav Postumul, dar pentru că acesta era minor, se decise alegerea unui guvernator provizoriu până la împlinirea majoratului regelui. La alegerile din 5 iunie 1446, Iancu de Hunedoara, sprijinit de

numeroșii nobili mici, a fost ales în unanimitate guvernator al Ungariei. Popularitatea sa, averea personală (deținea peste un milion de jugăre de pământ), faima și gloria cu care se umpluse în bătăliile antiotomane, erau motivele principale pentru care Iancu a fost ales guvernator.

În chiar primăvara anului 1448 a avut loc un atac masiv al sultanului, cu o armată de cca 100.000 de oameni, împotriva Albaniei răzvrătite. Aceasta campanie “*duse armatele lui Iancu pana la Kosovopolje*”¹¹. Lupta a început în ziua de 18 octombrie, zi care s-a terminat cu o victorie parțială a creștinilor. A doua zi lupta a fost mult mai dură, turcii reușind să producă pagube grave armatei lui Iancu (circa 17.000 de oameni). Au urmat ani de tratative de pace în urma cărora s-a semnat la 20 noiembrie 1451 un armistițiu cu turcii pe trei ani (la 29 mai 1453 turcii aveau să zguduie Europa cucerind Constantinopolul).

În ianuarie 1453 Iancu și-a dat demisia din funcția de guvernator pentru a face loc restaurării puterii regale în Ungaria. Noul rege instalat l-a umplut de laude și de posesiuni, dar pe de altă parte a încercat, împreună cu partida marilor nobili, să-l înlăture de la putere. În ultimii ani a încercat să țină piept turcilor și să întărească linia Dunării. Turcii au rupt armistițiul în 1454 și au asediat Semendria, dar Iancu a repurtat o nouă victorie împotriva lor la Krusevac, unde i-a zdrobit cu desăvârșire, “*printre miile de prizonieri luati, se afla insusi comandantul*”.¹²

Miza cea mai mare era cetatea Belgradului, pe care sultanul Mohamed al II-lea se pregătea intens să o cucerească, deoarece “*stapanirea acestei cetati insemna, de fapt, drum liber spre sesul din fata; nu degeaba i se spunea doar “cheia regatului Ungariei”*”.¹³

La rândul lui, Iancu a luat măsuri pentru întărirea ei și a chemat oameni de la orașe și sate să ia parte la război. De această dată a beneficiat și de un sprijin mai consistent din Apus. Asediul Belgradului a fost deosebit de puternic. Flota cruciată a câștigat bătălia pe apă. Lupta decisivă s-a dat între 21-23 iulie. Concepția strategică modernă a lui Iancu l-a ajutat să-l înfrângă pe sultan în ciuda raportului de forțe defavorabil. Victoria împotriva celui care cucerise Constantinopolul a fost răsunătoare, dar peste bucuria victoriei a venit vestea morții lui Iancu de Hunedoara, care a

¹¹ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 33

¹² Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 34

¹³ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 34

murit la 11 august 1456, răpus de ciumă, adusa de armatele turcesti, în tabăra de la Zemun. Trupul său a fost dus și înmormântat în catedrala catolică de la Alba Iulia, alături de mormântul fratelui său Ioan. Epitaful sau, scris de calugarul-ostas Ioan de Capistrano, spune: “*a cazut coroana regatului; s-a stins lumina lumii*”.¹⁴

Personalitate de rang European, Iancu a ramas in memoria urmasilor ca un exemplu de vitejie, cinste, si abnegatie, urmarind mai presus de toate apararea crestinatatii in fata valurilor de pagani. Fiul sau a beneficiat de influenta exercitata de faptele lui, fiind numit , in 1458, “*in varsta de numai 15 ani*”¹⁵, rege al Ungariei; considerat unul dintre cei mai straluciti regi ai Ungariei, a domnit pana in 1490.

¹⁴ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 34

¹⁵ Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007, p. 35

Bibliografie

- Magazin istoric, anul XI, Nr.1, (118) ianuarie 1977
- Mureșanu, Camil, *Iancu de Hunedoara*, București, Editura Militară, 1976
- Mureșanu, Camil, *John Hunyadi. Defender of Christendom*, Center for Romanian Studies, Iași/Oxford/Portland 2001 ISBN 973-9432-18-2
- Giurescu, Constantin C. - *Istoria românilor*, volumul II, ediția a V-a, editura BIC ALL, București, 2007

Calculatorul – capriciu sau necesitate?

Trăim într-o lume tehnologizată. Calculatorul este cea mai populară tehnologie de care se folosesc oamenii. Pentru unii a devenit o componentă a vieții indispensabilă, pe când alții îl consideră o pierdere irațională a timpului. De aici apare și întrebarea: «Totuși, ce este calculatorul, un capriciu sau o necesitate?»

Calculatorul, în special internetul, este un mijloc de informare și de distracție extraordinar.

Cu trecerea timpului tot mai mulți și mai mulți preferă să comunice prin rețelele sociale, decât să facă o plimbare la aer curat cu amicii. Este o problemă mai mult a tineretului: anume el este atras și manipulat de calculator, de jocurile acestuia și de alte posibilități ale lui.

La fel calculatorul este folosit în alte scopuri, el facilitează procesul de lucru în diverse domenii, este un «bun ajutor» la învățătură pentru elevi.

Desigur se întâmplă ca computerul să fie un refugiu pentru persoanele singuratice, însă lumea virtuală nu e cea mai bună alegere pentru a scăpa de realitatea severă.

Cineva ar spune că, calculatorul este «un rău necesar», altcineva ar fi de părerea că e «un bun prieten», însă calculatorul nu este doar decât o mașină fără suflet, dar cu «rațiune» excelentă, care niciodată nu va înlocui căldura sufletească și sprijinul moral ce ți-l poate oferi o ființă vie.

Deci, cu adevărat astăzi calculatorul este necesar în toate sferele de activitate a omului, însă cel mai mult timp acordat lui nu aduce nici un folos, de unde rezultă că e pur un capriciu, care satisface unele dorințe.

Prof. Stoica Ionel Daniel

Școala Gimnazială Poganu

Iresponsabilitatea copilărească

Misiunea unei discipline preventive este aceea de a-l învăța pe copil ce înseamnă responsabilitatea și de a întâmpina cu succes fiecare provocare a lui într-un mod care va preveni apariția unei atitudini intențional sfidătoare, manifestată de copil, ce poate duce la conflicte și violență.

Comportamentul nepotrivit al copiilor începe de la iresponsabilitatea copilărească până la sfidarea intenționată a autorității părinților. Între aceste două extreme se află o gamă largă de comportamente greșite «normale» ale copiilor care testează în permanență limitele impuse de adulți.

Conflictul exterior poate apărea atunci când copilul ia atitudine împotriva a ceea ce el consideră a fi un tratament nedrept. Conflictul interior se poate naște datorită faptului că pedeapsa poate genera sentimente de repulsie și de frustrare, iar copilul ar putea acumula în el resentimente față de părinții lui. Multe „lupte pentru putere” apar din cauză că părinții au spus în momente nepotrivite cuvinte urâte, pe care nici ei nu le credeau, iar copiii lor au simțit nedreptatea și și-au clădit argumente pentru a nu se supune. Exemplu - mama lui Andrei, a observat o greșală la o fișă test, i-a tras două palme copilului, spunându-i: „Prostule, ai greșit, iar ceilalți copii, nu”.

Modul în care privesc părinții propriile greșeli este într-o foarte strânsă legătură fie cu raporturile și respectul pe viitor între părinți și copii, fie cu prăbușirea relației. Pedepsirea este aplicată în mod arbitrar, disciplina se raportează direct la comportamentul nepotrivit al copilului. Pe măsură ce copiii cresc, cum trebuie tratată împotrivirea lor?

Copiii tind să se împotrivescă atunci când sunt împinși sau forțați să facă ceva. Odată ce au început să se împotrivească, tendința celor mai mulți părinți este aceea de a-i împinge mai mult, de a-i pedepsi. Cu cât împingi mai mult cu atât mai lipsit de putere se simte copilul, cu atât mai răzvrătit va fi. Mai devreme sau mai târziu neascultarea din interior va provoca neascultarea exterioară.

Prea mulți părinți, știind cât de importantă este consecvența, nu vor recunoaște că au făcut o greșală, continuă să exercite presiuni astfel încât ajung să se izbească de o răzvrătire

majoră. La orice vârstă, copiii vor să dețină puterea de a-și controla propriile vieți, făcând lucruri incredibile pentru a-și urma propria cale, cu consecințe negative, generând violențe.

O greșală des întâlnită este aceea de a ataca atitudinea care nu le este pe plac. Trebuie să ne gândim la un aisberg de fiecare dată când copilul face ceva ce nu ne place. Elocvent în acest sens este următorul exemplu: Ionuț o îngână pe mama lui, ea l-a pălmuit și l-a amenințat că-i va trage o bătaie zdravănă. Ionuț n-a mai necăjit-o dar când mama s-a dus în dormitor constată că Ionuț tăiase cu foarfeca fața de pernă. Preocupată să distrugă un anumit tip de comportament față de ea, în cele din urmă a ieșit la suprafață altul și mai exagerat pentru că mama n-a reușit să pătrundă dincolo de primul comportament și să se ocupe de simțământul negativ, care a provocat indignarea. Adesea, simțămintele nerezolvate ale copiilor se îndreaptă împotriva părinților și ale altor persoane care reprezintă autoritatea luând forma răzvrătirii.

Simțămintele negative nerezolvate ale copiilor tind să se dezvolte tot mai mult până când vor fi forțate să se manifeste în forme rebele, antisociale, distructive și răzbunătoare. Copiii se țin ca vor fi pedepsiți dacă sunt deschiși și vorbesc cu părinții lor, așa încât încep să acționeze în ascuns răzvrătindu-se pasiv, un exemplu fiind copilul care refuză să facă orice lucru acasă, care face pe ascuns ceea ce părinții i-au interzis să facă, care minte sau fură diverse obiecte .

Un alt exemplu – gelozia, mania, teama de pedeapsa aspră pe care i-o vor aplica părinții. Unii părinți folosesc pedeapsa impusă : „dacă fiul meu bate pe cineva îl bat și eu pe el sau dacă varsă laptele pe masă îl bat” .

Pentru a evita conflictele este nevoie ca cele actuale să fie abordate și rezolvate. Condiția este ca părinții să fie mai atenți și să-i ajute pe copii să-și redirecționeze energiile înaintea comportamentului negativ.

Prof. Stoica Ionel Daniel

Școala Gimnazială Pogănu

Educația rutieră a copiilor este o obligație a adulților?!

Familia este primul grup social din care face parte copilul, fiind cel mai important dintre grupurile sociale, influențând și modelând persoana umană. Aceasta reprezintă locul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai vieții, se dezvoltă și se formează pentru viață. Educarea rutieră a copiilor este influențată de familie, școală, mass-media, prin activitățile pe care le întreprind, fiind factori hotărâtori în educația acestora.

Circulația rutieră reprezintă o parte din viața de zi cu zi, una din legăturile nevăzute care ne leagă de cei cu care împărțim zilnic, de nenumărate ori, strada-fie că mergem pe jos, fie că recurgem la serviciile unui vehicul pe mai multe roți.

Pietonii sunt, o categorie aparte a traficului rutier. Pentru orice pieton instinctul de conservare trebuie să-și spună cuvântul sau, altfel spus, omul trebuie să țină la viața lui. Copiii pot constitui un pericol pentru circulația rutieră.

Recomand părinților să îi învețe pe copii:

- Să nu se joace pe partea carosabilă a drumurilor publice;
- Să circule numai pe trotuare;
- Să circule pe partea dreaptă a trotuarului;
- Să nu staționeze pe bordura trotuarului;
- Să respecte culorile semaforului;
- Să nu traverseze prin față sau spate autovehiculelor, o cale ferată;
- Să nu circule cu bicicleta pe drumurile publice dacă nu au 14 ani.

Învățându-i pe copii să circule corect, îi puteți feri de neazuri și vă puteți bucura în continuare de farmecul zâmbetului lor, de liniștea familiei dumneavoastră.

Prof. Stoica Ionel Daniel

Școala Gimnazială Poganu

Stilul gotic

Arhitectura gotică reprezintă unul din stilurile arhitecturale asociate cu catedralele, precum și cu alte biserici din aproape toată Europa în timpul perioadei medievale, începând cu secolul al XII-lea și încheind cu anii 1500. Ca o situație mai exactă în timp și spațiu, cele mai importante opere arhitecturale gotice acoperă perioada 1140 - 1500, fiind construite din România până în Portugalia și din Slovenia până în Norvegia, Suedia și Finlanda. A fost precedată de arhitectura romanică și a fost succedată de arhitectura renescentistă, o transformare a stilului romanic, odată cu Renașterea, începută în Florența secolului al XV-lea.

Două dintre elementele caracteristice ale arhitecturii gotice sunt bolta în arc frânt, sau ogiva, care este de fapt o intersecție longitudinală a două bolte clasice ale stilului romanic, și arcul de susținere al ogivei, așa numitul arc butant. Un al treilea element definitoriu, care apare la multe clădiri gotice, nefiind însă omniprezent, este rozeta, prezentă atât în basoreliefuli cât și în alte forme ornamentale. Stilul gotic este o transformare a stilului romanic, apărut din necesitatea de a da o altă dimensiune verticală clădirilor. Goticul flamboiant, adică goticul târziu, a fost faza de apogeu artistic a goticului care s-a remarcat prin exagerarea abundenței detaliilor, în parte pentru a diminua greutatea pe care clădirile gotice o impuneau, respectiv pentru a încerca o salvare a stilului.

Goticul transilvănean s-a impus în secolul al XIII-lea, cu caracteristici conservatoare, dominate de tradițiile romanice. În secolele XIV-XV formele goticului transilvănean au evoluat spre maturitate. Planimetric a fost depășită varianta bisericilor de tip bazilical cu transept (în formă de cruce), precum Biserica Sfânta Maria din Sibiu, în favoarea construcției unor biserici-hală de mari dimensiuni, precum Biserica Neagră din Brașov, Biserica Sfântul Mihail din Cluj, Biserica Reformată din Târgu Mureș etc. În Moldova stilul gotic a pătruns în secolul al XIV-lea prin intermediu săsesc și maghiar. Ca monumente celebre ale stilului gotic în arhitectura bisericească, amintim: În Franța (patria stilului, care, împreună cu Germania, are cele mai multe biserici gotice) :

-**Catedrala Notre-Dame din Paris**, construita între 1163- 1245 și remaniată în sec. XIV, cu cinci nave, galerii și un transept;

- **La Sainte Chapelle din Paris**, construită de Ludovic cel Sfânt în sec. XIII ;

- **Catedrala din Reims** (catedrala încoronării regilor Franței), construită în secolele XIII-IV, lungă de 138,70 m, vestită prin decorul ei sculptural, cu cea mai impunătoare fatadă principală din toată arta gotică;

- **Biserica mănăstirii Saint-Ouen tot din Rouen** (secolele XIV-XVII), remarcabilă prin dimensiunile ei și prin splendoarea decoratiei sculpturale;

- **Catedrala din Riga** (sec. XIII), socotită în general ca o capodoperă a stilului gotic și una din bisericile cele mai mari din lume (suprafață 8000 m², lungime 143 m., lățimea 65 m. și înălțimea 43 m);

- **Catedrala din Laon** (sec. XII), cu cele mai frumoase turnuri de tip oriental, socotite printre cele mai reușite produse ale geniului constructiv francez din Evul-Mediu.

În Germania, unde s-a dezvoltat școala renană, cea mai desăvârșită realizare a stilului gotic este catedrala din Colonia (Cologne, Köln), din sec. XIII. Biserici de stil gotic târziu (decadent), de proporții mai mici și de o valoare artistică mai redusă, s-au construit și la noi, în Transilvania, de către germani (sași) și unguri (secui), ca de exemplu biserica mănăstirii cisterciene din Cirta (1202), biserica din Prejmer, biserica Sf. Bartolomeu din Brașov, biserica evanghelică din Cristian, biserica Sf. Mihail din Cluj, biserica Neagră din Brașov ș.a.

În comparație cu stilul romanic, stilul gotic se distinge prin următoarele caractere generale: -Planul predominant e cel de cruce latină (română), iar edificiile sunt de dimensiuni mari; -Zidurile masive din stilul romanic sunt înlocuite cu ziduri mai subțiri și înalte, sprijinite la exterior de contraforti în formă de arcuri butante (proptitori înguști și înalți, mențiți să preia o parte din greutatea boltilor); - Interiorul e împartit (ca și la basilici) în mai multe nave longitudinale, (trei sau cinci), delimitate prin siruri de coloane subțiri; -Elementul nou și specific stilului gotic e arcul frânt sau ascuțit (unghiul format de întretaierea a două segmente de cerc), dar mai ales ogiva și bolta ogivală (bolta sprijinită pe două arcuri diagonale de susținere, care se încrucișează în punctul de cheie a boltii). Elementele acestea aparuseră sporadic, încă din

sec. XII, la unele catedrale romanice din nordul Frantei; - Dintre incaperile bisericilor de tip romanic dispar nartica de la fatada si criptele de sub chor, dar se mentin deambulatoriile, formate din siruri de coloane, iar absidele altarului sunt mai mult poligonale decat semicirculare, fiind flancate spre exterior de mici capele; - Ferestrele sunt foarte numeroase, largi si inalte, terminate in forma de rozeta sau de flacara si impartite longitudinal prin colonete, avind geamuri multicolore (vitralii translucide), care dau interiorului lumina multa (goticul a cultivat cel mai mult arta vitraliilor, dintre care unele cuprind o minunata iconografie a sticlei colorate, fiind adevarate opere de arta); - In ornamentatia interioara pictura este intrebuintata mai putin; predomina (mai ales la exterior) sculptura monumentala (statuara). Stilul gotic decade in sec. XVI, cand este concurat din ce in ce mai mult de arta noua a Renasterii.

Bibliografie:

<http://www.crestinortodox.ro/liturgica/arhitectura-bisericeasca/stilul-gotic-70714.html>

http://ro.wikipedia.org/wiki/Arhitectur%C4%83_gotic%C4%83

Elev: Mătușoiu Maria Denisa (clasa a-VIII-a)

Umanismul

Umanismul este o miscare social-culturala caracterizata prin dezvoltarea sincrona a stiintelor, artelor si a civilizatiei in general.

Umanismul propune emanciparea personalitatii omenesti de sub orice fel de opresie dogmatica sau de injosire a demnitatii sale. Perioada in care se dezvolta umanismul este cea a renasterii (XIV-XVI). Centrul umanismului este Italia. Principalele valori si principii promovate de umanism sunt : valorificarea traditiei antice, crearea unui om universal, pretuirea demnitatii, a libertatii si a eruditiei. Ideile umanismului occidental patrunsese in Moldova prin Polonia iar Tara Romaneasca prin Transilvania . Curentul umanist se manifesta indeosebi in domeniul scrierii istorice. Grigore Ureche este primul istoric care scrie in limba romana. Cunosctor de polona si posibil latina, scrie „Letopisetul Moldovei pana la Aron Voda (1595).

Grigore Ureche face parte dintr-o familie bogata, tatal sau Nestor Ureche a ocupat functii importante in aparatul de stat moldovean. Ureche isi face studiile la scoala iezuita din Liov (Polonia) si mosteneste de la tatal sau o mare avere: constiinta superioritatii de neam a boierimii dar si imbolduri spre cultura. Dupa urcarea pe tron a lui Vasile Lupu e numit mare spatar si mare vornic, in aceasta calitate semnandu-si cronica "Letopisetul Tarii Moldovei". Cea mai grea incercare pentru Ureche este aceea de a scrie in limba romana, el fiind primul care intrerupe traditia scriitorilor in limba slavona. In cronica sa este evidenta ciocnirea dintre exprimarea orala si cea scrisa, pe care Ureche se straduieste sa le combine. Cea mai mare parte a evenimentelor relatate de Ureche sunt fapte la care nu a fost contemporan. In realizarea cronicii lui tadeuce pasaje intregi din cronica Bologna a lui Joachim Bialski, evitand insa acele pasaje care umilesc Moldova. O problema in legatura cu Letopisetul Tarii Moldovei a lui Ureche este aceea a paternitatii. Nelamuririle se datoreaza faptului ca manuscrisurile cuprind o serie de adaosuri facute de interpolatori.

Arhitectura

În Tara Românească începuturile arhitecturii se caracterizează prin adoptarea unor tehnici

de construcție și a unor tipuri planimetrice de origine bizantină. Existența la Niculitel a unei biserici bizantine, cu fatadele decorate cu înalte arcaturi (sec. XII-XIII) a contribuit la precizarea raporturilor artistice cu Bizanțul în epoca de cristalizare a Țării Românești. Cele mai vechi monumente păstrate datează din sec. al XIV-lea, când, în timpul primilor Basarabi, s-au dezvoltat curțile domnești de la Câmpulung și Curtea de Argeș. În acea perioadă au fost înălțate cetățile de refugiu și de pază de la Poenari, Cetățeni și Rucăr.

În Moldova este cert că în sec. al XIV-lea au existat curți întărite în principalele orașe de reședință: Baia, Rădăuți, Siret și Suceava. În epoca lui Petru Musat au fost puse bazele unui sistem defensiv bine organizat, cu cetăți de piatră la Suceava și Neamț. Cele mai vechi biserici de zid din Moldova sunt Biserica Sf. Nicolae din Rădăuți (1359) și Biserica Sf. Treime din Siret (după 1374).

În Transilvania și Banat începuturile unei arhitecturi de tip feudal datează din secolele X-XI, concretizate în cetățile de la Biharia și Satu Mare, precum și cele de la Cenad, Cluj și Făgăraș. La sfârșitul secolului al XI-lea a fost construită la Alba Iulia o primă catedrală, sub forma unei biserici romanice cu trei nave.

Cele mai vechi biserici păstrate din acea epocă sunt Bazilica de piatră de la Cisnădioara, precum și basilicile de la Cisnădie, Ocna Sibiului, Chirpăr etc., toate de factură romanică.

Cele mai vechi biserici ortodoxe sunt monumente din sec. XII-XIII, precum Biserica din Streisângiorgiu, Biserica din Densus, cele din Gurasada, Sântămărie-Orlea, Strei, care vădesc confluența dintre arhitectura balcanică și cea romanico-gotică.

Stilul Moldovenesc

În Moldova, în secolele XIV-XIX, arhitectura bisericească a avut o dezvoltare proprie care are la bază elementul autohton adică arta meșteșugarilor locali peste care s-au adăugat influențele străine, bizantina în special, manifestată în planul predominant al bisericilor (treplat sau drept) și în împărțirea lor, în sistemul de acoperire prin bolti și în multe din elementele decorului extern, influențe romanice la început apoi gotice care au dat stilului moldovenesc unele trăsături sale specifice, ca de exemplu: contrafortii care sprijină zidurile, nervurile de piatră ale boltilor, tendința de înălțare a bisericilor, elemente decorative ale sculpturii în piatră (profile de socluri, chenare de uși și de ferestre, "pietre mormântale" și chivotele sau baldachinele de deasupra mormintelor ctitoricești), forma acoperișului turlelor și clopotnițelor etc. Dinspre răsărit Moldova primește influențe armenice, vizibile mai ales în sistemul arcurilor piezise și în

elemente de decor extern, menite sa strânteze si sa înalte turele bisericilor.

Principalele caracteristici ale stilului moldovenesc sunt urmatoarele: plan dreptunghiular sau triconc (adica cu trei abside dispuse pe laturile de nord, est si sud ale edificiului); interiorul include un naos si pronaos si o gropnita (spatiu funerar); separarea dintre incaperi se face prin ziduri groase; in general nu au coloane; sunt spatii inchise (pridvorul deschis apare tarziu); o singura turla cel mult, amplasata pe o baza sau mai multe baze in forma de stea, sistemul „moldovenesc” al supraînaltarii boltilor (turelor) în interior, prin suprapunerea arcurilor încrucisate (în diagonala), bogatul decor extern al fatadelor, obtinut prin utilizarea inteligenta a materialelor de constructie: piatra (bruta si de talie), caramida (simpla sau smaltuita) si uneori ceramica.

Miscarea cărturărească care ia fiintă în Moldova secolului al XVII-lea, influentată prin intermediul polonez de umanismul european, este una din premisele aparitiei stilului brâncovenesc, caracterizat prin receptia barocului apusean si programe artistice unitare. Bazele înfloririi din epoca brâncovenească au fost puse în timpul celor două decenii de domnie a lui Matei Basarab (1632-1654), care asigurase Țării Românești o anumită stabilitate politică si favorizase dezvoltarea artelor. Printre cele mai importante edificii ale epocii lui Matei Basarab se numără biserica Mănăstirii Arnota (1633), biserica Schitului Crasna-Gorj (1636), biserica Schitului Topolnita-Mehedinti (1646), precum si ansamblurile monastice de la Căldărusani (1638) si Brebu (1640-1650), ctitorii care continuă evolutia arhitecturii muntenesti prin preluări ale formelor gotice moldovenest fără a depăși însă un orizont provincial. O exceptie din punct de vedere calitativ si programatic o constituie casa de piatră a cărturarului Udriste Năsturel de la Herăști (jud. Ilfov), care interpretează în stil oriental elemente ale Renasterii italiene in perioada care a urmat. S-a dezvoltat mai ales arhitectura conacelor boieresti. Această evolutie a corespuns acumulării puterii în mâinile marii boierimi în al treilea sfert al secolului al XVII-lea, în detrimentul urmasilor lui Matei Basarab. Conace precum cele de la Dobreni, Mironesti din Gostinari (jud. Ilfov), Golesti (jud. Arges), Filipești, Măgureni (jud. Prahova) sau de la Băjești, concepute după modelul resedintelor princiare din Constantinopol, vor crea o paradigmă a edificiului reprezentativ muntenesc, caracterizată atât printr-o înaltă calitate a materialelor si prelucrării cât si prin situarea pitorească, în mijlocul unor parcuri si în apropierea râurilor si helesteiilor. Cea din urmă caracteristică va influenta dezvoltarea ulterioară a arcadelor si pridvoarelor ca elemente ale deschiderii spre natură. Despre restul edificiilor civile ale vremii se

stie din păcate prea puțin. Casele de la Măgureni, construite între 1666 și 1667 de Păuna, soția spătarului Drăghici Cantacuzino, relevă faptul că și arhitectura de dimensiuni mai restrânse se orienta după modelul dat de reședințele domnești. Casele erau finisate foarte îngrijit, cu decorații în stuc de tip levantin, și aveau loggii de inspirație italiană. Aceste elemente vestice au pătruns probabil din Transilvania în Țara Românească. Atât receptivitatea elementelor orientale cât și a celor nord-italiene a fost înlesnită de numeroase călătorii, prin care boierimea valahă descoperise pe lângă Orientul Apropiat, Grecia și Peninsula Balcanică mai ales Italia. Exemplul cel mai grăitor pentru această deschidere este cel al marelui cărturar Constantin Cantacuzino, format la școlile din Constantinopol și Padova, care ajunsese să joace un rol central în politica Țării Românești din ultimul sfert al secolului al XVII-lea.

În pictura epocii pătrund pentru prima oară subiecte laice, portretul de exemplu, reprezentat în serie în vaste galerii de caracter votiv, sau compoziții istorice precum Călătoria lui Brâncoveanu la Constantinopol din Palatul Mogosoia, în timp ce subiectele religioase tradiționale sunt îmbogățite de noi teme iconografice, preluate datorită răspândirii culturii scrise din scrierile apocrife și din literatura patristică. Nouă este și tendința spre un stil narativ, în pofida caracterului monumental-reprezentativ al picturilor. Aceasta se făcuse pentru prima oară simțită în pictura moldovenească, la Sucevița. Elementele decorative care abundă în ornamentica monumentală se întâlnesc și în mediul picturii. Școala principală de pictură brâncovenească este cea de la Mănăstirea Hurezi, reprezentanți de seamă ai stilului sunt Pârvu Mutu și zugravul Constantinos. Cea mai puternică influență care îmbogățește tradiția post-bizantină a epocii este exercitată de către așa-numita școală italo-cretană. Temele iconografice sunt influențate și de pictura apuseană.

Capodopere ale stilului brâncovenesc în pictură sunt:

- Decorul bisericii Doamnei din București (1688-1689, executat de zugravul grec Constantinos în colaborare cu Ioan.
- Picturile murale ale Mănăstirii Hurezi (1692-1694) reprezintă capodopera picturii brâncovenesti. Deși se pot distinge atât documentar cât și stilistic mai multe mâini care au contribuit la ansamblu, întregul decor este subordonat unei concepții unitare. Mesterul principal a fost Constantinos.
- Tabloul votiv al familiei Cantacuzino executat de Pârvu Mutu la Filipeștii de Pădure (1692).

Surse biografice:

-online store -<http://adela-onlinestore.blogspot.ro>

-wikipedia.org/wiki/Stilul_brâncovenesc

-manualul de istorie cls. a VIII-a

Elev: Zamfir Florin; Clasa a VIII-a